آیا شفاعت پارتی بازی است؟



مرتضی مطهری

بسم الله الرحمن الرحیم

آیا شفاعت پارتی بازی است ؟

نویسنده:

مرتضی مطهری

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

آیا شفاعت پارتی بازی است؟

مشخصات کتاب

مولف:مرتضی مطهری

شبهه ای درباره شفاعت و پاسخ آن

اشکالی وارد شده که شفاعت یک نوع استثناء قائل شدن و تبعیض و بی عدالتی است، در حالی که در دستگاه خدا، بی عدالتی وجود ندارد. به تعبیری دیگر: شفاعت، استثناء در قانون خداست و حال آنکه قانونهای خدا کلی و لا یتغیر و استثناء ناپذیر است: «و لن تجد لسنه الله تبدیلا»(فتح / ۲۳). این اشکال است که بحث شفاعت را با عدل الهی مرتبط می سازد، توضیح اشکال این است که: مسلما شفاعت، شامل همه مرتکبین جرم نمی گردد زیرا در این صورت دیگر نه قانون معنی خواهد داشت و نه شفاعت. طبیعت شفاعت ملازم با تبعیض و استثناء است، ایراد هم از همین راه است که چگونه رواست که مجرمین به دو گروه تقسیم گردند، یک عده به خاطر اینکه پارتی دارند از چنگال کیفر بگریزند و عده ای دیگر به جرم اینکه پارتی ندارند گرفتار کیفر گردند؟ ما در میان جوامع بشری جامعه هایی را که قانون در آن دستخوش پارتی بازی است فاسد و منحط و فاقد عدالت می شمریم، چگونه ممکن است در دستگاه الهی معتقد به پارتی بازی شویم؟! در هر جامعه ای که شفاعت هست عدالت نیست. تأثیر عوامل سه گانه: " پول " و " پارتی " و " زور " در یک جامعه نشانه ناتوانی و ضعف قانون است. وقتی قانون ضعیف باشد طبعا نمی تواند بر اقویا و زورمندان چیره گردد، سطوت خود را فقط به ضعفا نشان می دهد. قانون ضعیف، مجرمین ضعیف را به تله می اندازد و به پای میز مجازات می کشاند ولی از تله انداختن زورمندان مجرم عاجز می ماند. قرآن، مقررات الهی را قوانین نیرومند و قوی

معرفی می کنـد و تـأثیر " پول " و " پارتی " و " زور " را در محکمه عـدل الهی نفی می نمایـد. نوع نادرست شـفاعت که به دلایل عقلی و نقلی مردود شناخته شده است این است که گناهکار بتواند وسیله ای برانگیزد و به توسط آن از نفوذ حکم الهی جلوگیری کند در قرآن کریم از پول به عنوان " عدل " از ماده " عدول "، زیرا وقتی که به عنوان رشوه داده شود سبب عدول و انحراف از حق و حقیقت می گردد، یا از عـدل " به معنی " عوض " و " معادل " و از پارتی به عنوان " شـفاعت " و از زور به عنوان " نصـرت " یـاد شـده است. در سوره بقره آیه ۴۸ چنین می خوانیم: «و اتقوا یومـا لاـ تجزی نفس عن نفس شـیئا و لا یقبل منها شـفاعه و لا یؤخذ منها عدل و لا هم ینصـرون»:"پروا داشـته باشید از روزی که هیچ کس از دیگری دفاع نمی کند و شفـاعت هم پـذیرفته نیست و از کسـی هم پولی به عنوان عوض جرم و معادل آن گرفته نخواهـد شـد و نصـرت و یاری کردن امکـان نـدارد ". یعنی نظام جهان آخرت همچون نظام اجتماعی بشـر نیست که گاهی انسان برای فرار از قانون به پارتی یا پول متوسل شود و گاهی قوم و عشیره خود را به کمک بطلبـد و آنان در برابر مجریان قانون اعمال قـدرت کنند. در صدر اسـلام، قـانون در اجتمـاع مسـلمین قوی بود، گریبـان نزدیکـان و خویشان زمامـداران را نیز می گرفت. وقتی که امام علی علیه السـلام مطلع شد که دخترش از بیت

المال مسلمین گلوبندی را به عنوان عاریه – البته با قید ضمانت – گرفته و در روز عید از آن استفاده کرده است او را سخت مورد عتاب خویش قرار داد و با لحنی کاملا جدی فرمود: اگر نبود که آن را به صورت عاریه مضمونه، یعنی با قید ضمانت گرفته ای دستت را می بریدیم، یعنی درباره تو حد سارق را اجرا می کردم (بحار الانوار، چاپ کمپانی، ج ۹ ص ۵۰۳) هم ایشان وقتی که ابن عباس، پسر عمو و یاور دانایشان، مرتکب خلافی شد نامه ای به او نوشتند و او را مورد سخت ترین حملات خویش قرار دادند، به وی نوشتند: اگر از خلاف خویش باز نگردی با شمشیرم تو را ادب خواهم نمود، همان شمشیری که احدی را با آن نزده ام مگر اینکه وارد جهنم شده است. یعنی می دانی که شمشیر من جز بر دوزخیان فرود نمی آید و این کار تو، تو را دوزخی و مستحق شمشیر من ساخته است. سپس برای اینکه بفهماند عدالت او درباره هیچکس استثناء بردار نیست می فرماید: به خدا قسم اگر حسن و حسین (علیهماالسلام)، هم مرتکب این جرم می شدند با آنان ارفاق نمی کردم (نهج البلاغه، نامه ۴۱)...حقیقت این است که شفاعت، اقسامی دارد که برخی از آنها نادرست و ظالمانه است و در دستگاه الهی وجود ندارد ولی برخی، صحیح و عادلانه است و وجود دارد. شفاعت غلط بر هم زننده قانون و ضد آن است ولی شفاعت صحیح، حافظ و تأیید کننده قانون است. شفاعت غلط آن است که کسی بخواهد از راه پارتی بازی جلوی اجرای قانون را بگیرد. بر حسب چنین تصوری از شفاعت، مجرم بر

خلاف خواست قانونگزار و بر خلاف هدف قوانین اقدام می کند و از راه توسل به پارتی، بر اراده قانونگزار و هدف قانون چیره می گردد. اینگونه شفاعت، در دنیا ظلم است و در آخرت غیر ممکن. ایرادهایی که بر شفاعت می شود بر همین قسم از شفاعت وارد است و این همان است که قرآن کریم آن را نفی فرموده است. شفاعت صحیح، نوعی دیگر از شفاعت است که در آن نه استثناء و تبعیض وجود دارد و نه نقض قوانین، و نه مستلزم غلبه بر اراده قانونگزار است. قرآن این نوع شفاعت را صریحا تأیید کرده است. وقتی که امام علی علیه السلام مطلع شد که دخترش از بیت المال مسلمین گلوبندی را به عنوان عاریه – البته با قید ضمانت – گرفته و در روز عید از آن استفاده کرده است او را سخت مورد عتاب خویش قرار داد نوع نادرست شفاعت که به دلایل عقلی و نقلی مردود شناخته شده است این است که گناهکار بتواند وسیله ای برانگیزد و به توسط آن از نفوذ حکم الهی جلوگیری کند، درست همان طوری که در پارتی بازی های اجتماعات منحط بشری تحقق دارد. بسیاری از عوام مردم، شفاعت انبیاء و ائمه (علیهم السلام) را چنین می پندارند، می پندارند که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و امیرالمؤمنین (علیه السلام) و حضرت زهرا سلام الله علیها و ائمه معصومین علیهم السلام خصوصا امام حسین علیه السلام متنفذهایی هستند که در دستگاه خدا اعمال نفوذ می کنند، اراده خدا را تغییر می دهند و قانون را نقض می کنند. اعراب زمان جاهلیت نیز درباره بتهایی که شریک خداوند قرار می دادند همین

تصور را داشتند، آنان می گفتند که آفرینش، منحصرا در دست خداست و کسی با او در این کار شریک نیست، ولی در اداره جهان، بتها با او شرکت دارند. شرک اعراب جاهلیت، شرک در " خالق " نبود، شرک در " رب " بود. اگر کسی گمان کند که تحصیل رضا و خشنودی خدای متعال راهی دارد و تحصیل رضا و خشنودی فرضا امام حسین (علیه السلام) راهی دیگر دارد و هر یک از این دو، جداگانه ممکن است سعادت انسان را تأمین کند، دچار ضلالت بزرگی شده است. در این پندار غلط چنین گفته می شود که خدا با چیزهایی راضی می شود و امام حسین (علیه السلام) با چیزهایی دیگر، خدا با انجام دادن واجبات مانند نماز، روزه، حج، جهاد، زکات، راستی، درستی، خدمت به خلق، بر به والدین و امثال اینها و با ترک گناهان از قبیل دروغ، ظلم، غیبت، شرابخواری و زنا راضی می گردد ولی امام حسین (علیه السلام) با این کارها کاری ندارد، رضای او در این است که مثلا برای فرزند جوانش حضرت علی اکبر (علیه السلام) گریه و یا لااقل تباکی کنیم، حساب امام حسین از حساب خدا جداست. به دنبال این تقسیم چنین نتیجه گرفته می شود که تحصیل رضای خداد‌شوار است، زیرا باید کارهای زیادی را انجام داد تا او راضی گردد ولی تحصیل خشنودی امام حسین (علیه السلام) سهل است، فقط گریه و سینه زدن، و زمانی که خشنودی امام حسین (علیه السلام) حاصل گردد او در دستگاه خدا نفوذ دارد، شفاعت می کند و کارها را درست می کند، حساب نماز و روزه و حج و جهاد و انفاق

فی سبیـل الله که انجـام نـداده ایم همه تصـفیه می شود و گناهان هر چه باشـد با یک فوت از بین می رود! اینچنین تصویری از شفاعت نه تنها باطل و نادرست است بلکه شـرک در ربوبیت است و به ساحت پاک امام حسین (علیه السلام) که بزرگ ترین افتخارش " عبودیت " و بندگی خداست نیز اهانت است. منبع: مطهری، مرتضی، عدل الهی، ص ۲۸۹ و ص ۲۲۵- ۲۱۹

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹